

עיתון המועצה האזורית הערבה התיכונה

עיתון ערבות

גליון 49 / אייר תשע"ג / מאי 2013

הערבה חוגגת 65 למדינה

הערבה ביתנו

ביקור סיעת "ישראל ביתנו" בערבה | עמ' 4-5

שומרים על המורשת

ישר כוח למצטייני הערבה | עמ' 12-15

הטבות המס לערבה

עדכון בנושא | עמ' 5

תוכן העניינים

כתבות

2-3	דבר העורכת
4-10	ברחבי המועצה
11	מתנ"ס
12-15	אירועי יום העצמאות
16-19	חינוך
20	חדשות מחבל אילות

מדורים

21	רגע של היסטוריה - אמנון נבון
22	הגעתי רחוק - אלה ארד
23	שפת הרוח - כרמל אגר גליציאנו
24-25	נקודת מבט - רונן לוי
26	אלרגיות אביב - רותם ג'קסון
27	רגע של פנאי - הגר הוגן
27	פליטת פה - חנהלה בלאו

משתתפים (לפי סדר א'-ב')

אורי אורן, אורית קלומק, אורנה טל, אילנה בהגן, אלה ארד, אמנון נבון, גל נקדימון, הגר הוגן, חמי ברקן, חנה'לה בלאו, חני ארנון, כרמל אגר - גליציאנו, נועם כרמלי, נילי ליפסקי - מלמד, רונן לוי, רותם ג'קסון

עיתון ערבות

עורכת ראשית אוסי ניר
מו"ל מועצה אזורית ערבה תיכונה
מייל ossi@arava.co.il
אתר הערבה www.arava.co.il
המערכת

08-6592229, 052-8666111
פקס 08-6581487

פייסבוק
www.facebook.com/arave_t

עיצוב גרפי והפקה

סטודיו ערבה

ייעוץ לשוני

צופית לדרברגר

תמונת השער

חוגגים עצמאות בערבה

צילום

פנינה (פגי) אושרוביץ'

והגדת לבנך...

המורשת היא משאב ערכי תרבותי הנושא משמעויות של זהות. למשאב זה ביטוי מוחשי בשטח או בלתי מוחשי בתודעה. בהיות המורשת מרכיב מרכזי בזהות של פרטים וקולקטיבים, פועלים קהילות ועמים לזכור אותה ולשמרה למען עצמם ולמען הדורות הבאים. קיום מורשת של עם מעניקה לו חוסן, עומק והזדמנויות להתפתחות. שימור המורשת משמש קרש קפיצה לעתיד ולא דווקא הישגות בעבר, הוא תורם לגיבוש קולקטיבי לאומי - תרבותי על בסיס ערכי.

שנת העצמאות ה-65 למדינת ישראל עומדת השנה בסימן שנת המורשת הלאומית. שימור מבנים ואתרים היסטוריים בא להבטיח את שרידי העבר, המבטאים הישגים של תרבויות וטכנולוגיות קודמות. המבנים השמורים מצביעים על המשכיות מבנית ובין דורית ועל יחס של כבוד לבונים, ומקנים הרגשה של יציבות והמשכיות היסטורית. לצד שימור המבנים והאתרים ההיסטוריים, יש חשיבות עצומה גם לטיפוח נכסי תרבות כגון הלשון והספרות העברית, הזמר העברי, סרטים וקולנוע ישראלי, מחול עממי, חגים וטקסים.

מורשת לאומית מקפלת בתוכה את אותם ערכי יסוד המייצגים את תרבותה, לאומיותה של אומה, ירושת מיסדיה, אליהם נוספו נדבכים במהלך הדורות שהם במקובץ, מכלול ערכיה - אבני דרך של סלע קיומה, מראשית היווסדה כלאום ועד ימינו אלה. יגאל אלון היטיב

להגדיר זאת "עם שאינו יודע את עברו, ההווה שלו דל ועתידו לוט בערפל".

שימור מורשת העבר, למען החברה בהווה ובעתיד אינו פעולה טכנית בלבד, כי אם תהליך המבטא תרבות - אידיאולוגיה, יחסי כוח, רצונות, נרטיבים ויכולות. תהליך השימור ככללותו אינו תהליך ניטרלי, אלא מושפע מיחסי הכוח והשליטה במבטאים לעיתים רצון לשמר הגמוניה תרבותית ואידיאולוגית. חשיבות שימור המורשת אינה רק בזיהוי המקום, המונומנט, התקופה, אלא במכלול המרכיבים התרבותיים, הערכיים והנרטיבים המיוצגים במונומנט.

זה שנים רבות, ממשלות ישראל פועלות, בסיוע של ארגונים וגופים רבים, לשיחזור, שיפור, שימור ותחזוקה של אתרי מורשת לאומית, בצד אתרים חשובים אחרים בארץ. תשומת לב רבה, ידע מקצועי וכספים רבים הושקעו בתחום זה, והתוצאות הנראות בשטח, מרשימות בהחלט. עדיין יש מה לעשות ולשפר, שכן ארץ-ישראל, משופעת במספר רב של אתרי מורשת לאומית, משחר הולדת האומה, לפני ארבעת אלפים שנה ועד היום.

המודעות כיום, לחיוניות שימור המורשת הבנויה ולחובתנו בהווה להבטיח את המשכיותה של מורשת תרבותית בעלת משמעות לדורות הבאים, הולכת וגוברת. הדבר יתרחש כאשר יוזמות מ"למטה" יפגשו נכונות מ"למעלה". אין ספק כי שימור מורשת בנויה היא בבחינת

תרומה רבה לדורות הבאים, נוסף על תרומתה לחברה בהווה, למינוף תרבותי וכלכלי אגב חיזוק והעצמת הזהות של הפרט בקהילה ותחושת שייכותו למקום.

לבני הדור הצעיר צריך לספר כדי שהם ידעו, יזכרו ויעבירו את הסיפור ואת הזיכרון לדורות הבאים. לא בכדי המצווה החשובה ביותר בחג הפסח היא "והגדת לבנך...". משרד החינוך, לדוגמה, משקיע רבות במשלחות הנוער למחנות ההשמדה בפולין. המשפט "לזכור ולא לשכוח" מהדהד חדשות לבקרים והמחשבה שדור שורדי השואה מתבגר, מזדקן ושבתוך זמן לא רב לא ישאר מי שידע לספר את הסיפור, מדירה שינה מעיני רבים.

עמוס קינן כתב בשנת 1991: "שיבת ציון וההתיישבות היו, ועדיין הינם, מאמץ לשנות את הזהות הלאומית ההיסטורית, מזהות של עם בגלות, לזהות של עם במולדתו.

אתרי ההתיישבות ההיסטוריים, הם נקודות הציור

של ההיסטוריה החדשה שלנו. מי שאינו שומר על נקודות ציון בעברו, איבד את הזיכרון ההיסטורי שלו. מי שאיבד את זכרונו ההיסטורי, מאבד את המרכיבים שמהם נרקמה זהותו. ואז למי שאין לו היסטוריה, הוא נידון לחיות אך ורק בהווה. לחיים שהם אך ורק בהווה, חיים חסרי מורשת, אין שום משמעות מלבד המשמעות הקיומית בלבד".

כנציגי דור שלישי ורביעי במדינה, חובה על כל אחד מאתנו לשמר את מורשת אבותינו במישור הפרטי, איש איש בביתו וביישובו, וגם במישור הלאומי. כשהתורה מבקשת מאיתנו לזכור משהו, היא בדרך כלל מגבה את הציווי במעשה אקטיבי כגון תענית, קידוש, הדלקת נרות, אכילה ועוד. כדי לשמר את הזיכרון צריך כל אחד להשתתף בו בצורה אקטיבית. אין יום חג שאין בו מצווה מיוחדת, מהמצוות וארבע הכוסות בפסח, דרך ארבעת המינים בסוכות ועד נרות

החנוכה, כולם פעולות אקטיביות של היהודי בביתו. הדרכים מגוונות ויכולות להתקיים בצורה משפחתית או קהילתית. לדבר, לשיר, לעשות, לקרוא, לצפות, לפקוד אירועים, לבקר באתרים, להכיר את המורשת ואת ההיסטוריה ובלבד שנהיה חלק פעיל.

בערבה, מתנדבים ופעילים שלקחו בהחלט חלק פעיל בשימור המורשת, בתיעודה ובהנחלתה לדור הצעיר. בטקס יום העצמאות בחרנו להוקיר אותם. תוכלו לקרוא עליהם בעמודים 12-15.

קריאה מהנה! אוסי ניר

הטבות המס לערבה - עדכון

ע"פ החלטת בג"ץ לביטול הטבות המס לערבה, במאי 2013, הצלחנו לדחות את ההחלטה בעוד 9 חודשים, עד פברואר 2014. בזמן זה נכין עבודה מול הממשלה בתקווה שתשאיר את הטבות המס לערבה באופן קבוע.

ברחבי המועצה

ביקור סיעת "ישראל ביתנו"

ביום חמישי, 18 באפריל 2013, נערך ביקור בהשתתפות שרים וחברי כנסת מסיעת "ישראל ביתנו", נציגי תנועת המושבים והתנועה הקיבוצית יחד עם ראשי מועצות אזוריות. יו"ר ישראל ביתנו, ח"כ אביגדור ליברמן אמר "אם מדינת ישראל תוותר על החקלאות וההתיישבות - נפסיד את המדינה"

סיעת "ישראל ביתנו" קיימה ביום חמישי, 18 באפריל 2013, סיור בערבה התיכונה בליווי נציגי התנועה הקיבוצית והמושבים, במטרה להרחיב את היכרותם עם ההתיישבות החקלאית. בביקור השתתפו יו"ר "ישראל ביתנו", ח"כ אביגדור ליברמן, שר התיירות עוזי לנדאו, שרת הקליטה סופה לנדבר, שר החקלאות יאיר שמיר, השר לביטחון

פנים יצחק אהרונוביץ' וסגנית שר הפנים פאינה קירשנבאום. כמו כן הצטרפו גם ראשי המועצות האזוריות גולן (אלי מלכה), ברנר (דורון שידלוב), גזר (פטר וייס) ורמת נגב (שמוליק ריפמן).

הסיור החל במו"פ, שם הציג ראש המועצה, אייל בלום, את האזור. הוא ציין שהעיסוק העיקרי בארבע מועצות אזוריות (ערבה תיכונה, רמת נגב, תמר ואילות) שחולשות על כ-40% משטח מדינת ישראל הוא בחקלאות, ושככל שנה מיוצאת תוצרת חקלאית בסכום של מיליארד שקלים. הסיור המשיך לחממות של פלפל וצ'רי, לבתי אריזה, להרחבה הקהילתית, לחוות התנינים ולמאגר המים. משם נערכה תצפית (ג'בל ח'זפירה) לשטחי החקלאות של עין יב ולגבול עם ירדן, תוך הצגת האתגרים. כמו כן הוצגה הפעילות בתחום הביטחון שנעשית עם יחידת המתמ"ד של המועצה, בשיתוף

משטרת ישראל וניתנה סקירה על עבודות יחידת החילוץ. במהלך הנסיעה על דרך השלום למושב חצבה קיבלו האח"מים סקירה על פרויקטים תיירותיים במושב ועל נקלטים חדשים.

בסיום הסיור הוצגו לחברי הסיעה והשרים תמונת מצב של ההתיישבות מבחינה כלכלית ודמוגרפית, תוך פירוט של כמה סוגיות הנמצאות במחלוקת עם המדינה כגון קרקעות ושיכון, מיסוי, והאיומים כפי שהם באים לידי ביטוי בתקציב המדינה ובחוק ההסדרים.

לאחר מכן, נערך פאנל בהשתתפות יו"ר הסיעה ויו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ח"כ אביגדור ליברמן, שרת הקליטה, סופה לנדבר, שר התיירות, עוזי לנדאו וסגנית שר הפנים, פאינה קירשנבאום. כמו כן השתתף גם יו"ר

החטיבה להתיישבות, דני קריצ'מן. במסגרת הפאנל הציגו נציגי תנועת המושבים והתנועה הקיבוצית את תמונת המצב ההתיישבותית בראייה כוללת.

יו"ר ישראל ביתנו, ח"כ אביגדור ליברמן פתח והסביר כי פורום השרים הנכבד שאיתו הוא מסייר בהתיישבות נערך בעזרת שיתוף פעולה של משרד הביטחון, קרן קיימת לישראל, החטיבה להתיישבות ועוד. לאחר מכן הוא ציין את כל ראשי המועצות שהגיעו מהגולן ועד הערבה ואת נציגי התנועות. "אם מדינת ישראל תוותר על החקלאות וההתיישבות - נפסיד את המדינה, כי אחד הם", אמר ליברמן.

מאיר צור, מזכ"ל תנועת המושבים וחקלאי מעין יב, הדגיש את הצורך בהסכם חכירה לדורות, שיאפשר למתיישבים לאחר 100 שנות התיישבות

תושבי הערבה, שהציפו שאלות ובעיות העולות מן השטח אל מול חברי הפאנל ועל רובן גם קיבלו מענה מיידי. השר לביטחון פנים, יצחק אהרונוביץ', נענה לצורכי האזור והבטיח להוסיף כבאית גדולה וכבאי נוסף למערך ההצלה של הערבה, כמו כן ניידת שיטור ושוטר נוסף לעיבוי מערך האבטחה ותחושת ביטחון התושבים.

הבאת כל הגופים בעלי יכולת סיוע - ביטחון פנים, חקלאות ותיירות - הביאה לכך שמרבית הפניות של תושבי האזור קיבלו מענה ואוזן קשבת מפי הגורמים האחראים.

אסי ניר • דוברת המועצה
ossi@arava.co.il • 052-8666111
(תודה למיכל דותן לוי, דוברת תנועת המושבים על הסיוע בהכנת הכתבה)

הוועדה החקלאית

כלכלת ייצוא הפלפל מהערבה

ביום חמישי, 25 באפריל 2013 התקיים כנס לחקלאי הערבה שעסק בהיבטים השונים של ייצוא הפלפל מהערבה המסקנה ברורה ביותר מהעבודה מראה שליצירת גוף מוביל ישנה השפעה חיובית שבסופו של תהליך תאפשר לחקלאים תמורה גדולה יותר על תוצרתם.

המהלך הבא, מבחינתי, הוא לאתר אדם שמקצועו והתמחותו היא לאחד בין גופים וחברות. פניתי לסמנכ"ל משרד החקלאות, מר יוסי ישי, כדי שישגשג בין הצדדים. בקרוב תיערך פגישה, ביוזמתו, בניסיון לקדם את המהלך.

לדעתי, יש צורך לאחד מספר חברות

להיות סופסוף בעלי הקרקע. עוד הוסיף בנושא סוגיית העובדים הזרים ומשמעותה הקריטית בערבה. "חקלאים אינם יכולים להתקיים ללא המינימום הנדרש של עובדים", לדברי מאיר צור. "מדינת ישראל הפכה את ההתיישבות לכעיה, במקום לראות בנו את הפתרון. פתרון לשמירה על השטחים, שמירה על גבולות המדינה וביטחון המזון."

יאיר שמיר, שר החקלאות ופיתוח הכפר, הבטיח שיעשה כל שביכולתו וכלכד שההתיישבות והחקלאות יישמכו במלוא תפארתם. ביקש לסלק את תחושת הרפיון והרמת הידיים והדגיש את משימתו כשר החקלאות ופיתוח הכפר לפתור חלק נכבד מהסוגיות שהועלו בפניו.

בשלב מאוחר יותר הצטרפו לפאנל

יותר במצב הנוכחי, שלדעת רבים טעון שיפור. היתרון לגודל הוא ברור ובהמשך הדרך נשקול לצרף תחומי טיפול נוספים לגוף שכזה, למשל רכישת תשומות ובטוח הרחוק מיתוג ערבה.

חמי ברקן • יו"ר הוועדה החקלאית
chemi@arava.co.il

צילום: דני הדס

היחידה הסביבתית

מנהלת חדשה ליחידה הסביבתית

יעל חביב, תושבת חצבה, נשואה ואם לילדה בת ארבע היא המנהלת החדשה של היחידה הסביבתית. היא נכנסה לתפקידה לפני ארבעה חודשים ויש לה תכניות כיצד לקדם את היחידה הסביבתית לטובת האזור ותושביו.

איכות הסביבה והגנתה כפי שמתבצעת במושב פארן. הם עשו מהפך סביבתי גדול ומשמעותי והם בהחלט מהווים מושב מודל. המושב הומלץ לקבלת אות הנגב לאיכות הסביבה ואני תקווה כי מועמדותם תתקבל. סו הדס ופמלה שיקר'י בהחלט ראויים להערכה על פועלן בתחום והערכה גם להנהלת המושב שראתה את חשיבות הנושא והקצתה לו משאבים."

"בתחום החינוך וההסברה עברנו כברת דרך ותיכון "שיטים" בדרך להסמכה כבית ספר "ירוק". במסגרת זו התקיים סיור של המשרד להגנת הסביבה שבו נבדק אורח החיים של בית הספר לאור קריטריונים שונים ובהם פיזור פחי נייר, קומפוסט, תכנית הלימודים הבית ספרית, ביצוע השתלמויות מורים ומנהיגות ירוקה. הסיור עבר בהצלחה רבה ואנו ממתנינים לוועדת הסמכה במשרד להגנת הסביבה. עדי קינן מבית הספר התיכון מובילה את הנושא באדיקות ולהתמודד. בשנה הבאה אני מקווה שנכנס לתהליך הסמכה גם בבית הספר היסודי."

רעיון נוסף שעתידי לקרום עור וגידים הוא קורס פעילים סביבתיים שתכליתו עידוד אקטיביזם סביבתי והגדלת מעורבות התושבים בנושאי איכות הסביבה בדגש חינוך והסברה. בסיס הרעיון הוא שמתוך השיח הציבורי יקומו יוזמות "מלמטה" והשאפה היא שלצידין

תהיה נכונות מ"למעלה".

"לקראת סוף חודש מאי נקיים שני מבצעים של פינוי פסולת אלקטרונית וחומרי הדברה פגי תוקף ועל כך עוד אפרסם ביישובים."

בקרוב, היא צפויה להיפגש עם השר הנבחר להגנת הסביבה, עמיר פרץ. באופן כללי, חיזוק הקשר עם מחוז דרום הוא אחד הנושאים החשובים שעל סדר יומה של יעל. "חשוב לי שבמחוז ידעו על כל הפעילויות שאנחנו עושים ביום-יום, שיבינו שאנחנו באמת עושים מאמצים בתחום. נראה לי שיש לנו אתגר בכל הקשור בנראות שלנו מול המחוז."

אחת המטרות של היחידה הסביבתית היא יישום חוק האריזות או בשמו העממי "הפחים הכתומים". הפחים הכתומים מיועדים לכל סוגי האריזות (מאריזות חטיפים, חומרי ניקוי, שימורים ואפילו קוטג') ומתוכננים להיכנס ליישובים במהלך 2013, דרכם, אנו מקווים ליצור שינוי משמעותי בהרגלי המיחזור הביתיים של התושבים. כרגע אנחנו בשלבי חתימת החוזה ותכנון מערך פריסת הפחים. תכנית הסברה מפורטת תיבנה ותועבר לתושבים.

אסי ניר • דוברת המועצה
ossi@arava.co.il • 052-8666111

ניתן להשיג את יעל חביב בנייד:
052-3665976
בדוא"ל: sviva@arava.co.il

מחלקת ביטחון

איך מתכוננים לרעידת אדמה?

מכיוון שאין יכולת לחזות את מועד ההתרחשות של רעידת אדמה, יש חשיבות עליונה לאופן ההיערכות של גופי החירום (מד"א, משטרה, כיבוי אש), צה"ל, הרשויות המקומיות והאזרחים לאירוע כזה.

ארץ ישראל ממוקמת באזור טופוגרפי שבו קיימת פעילות סיסמית (תזוזות אדמה) קבועה העלולה לגרום לרעידת אדמה. במהלך ההיסטוריה פקדו את אזורנו רעידות אדמה רבות וקשות, האחרונה אירעה באילת בשנת 1995.

מכיוון שאין יכולת לחזות את מועד ההתרחשות של רעידת אדמה, יש חשיבות עליונה לאופן ההיערכות של גופי החירום (מד"א, משטרה, כיבוי אש), צה"ל, הרשויות המקומיות והאזרחים לאירוע כזה.

אחת ממטרותיו החשובות של פיקוד העורף היא הכנת התושבים להתמודדות בעת אירוע של רעידת אדמה. בשנים האחרונות הושקעו מאמצים רבים על ידי פיקוד העורף להעלאת רמת המוכנות לטיפול באירוע מסוג זה ואצלנו במועצה אמון על כך, קב"ט המועצה, נועם כרמלי, שמתרגל אותנו מעת לעת. התרגולים נועדו להכשיר יחד את עובדי המועצה, עם צוותי החירום היישוביים (צח"י) ובמהלכם צפים ועולים מכשולים, קשיים או חסמים שיש לתת עליהם את הדעת כמו אמצעים טכניים, משאבים וכוח אדם.

כשירות לציבור, מביא קב"ט המועצה את הנחיות פיקוד העורף בנוגע לציוד חירום שצריך להימצא בכל בית:

מה יש לכלול בפריטי החירום?

בבואכם להכין את "ציוד החירום המשפחתי", הקפידו לשתף את כל בני המשפחה. מובן שאין אפשרות לכלול את

כל אשר תרצו ליטול (מה לקחת במקרה של עזיבה לימים או חמור מכך, מה להציל במקרה שריפה). השתדלו לספק מענה הולם ראשית לצרכים החיוניים. נסו לחשוב על הציוד, תכולתו ואופן אחסונו) בהתאם לתרחישים שבהם ישמש אתכם- הישארות בבית בעת התרחשות מצב החירום (כולל תרחישי קיצון כגון פגיעה באספקת החשמל או המים לביתכם) או לחילופין כציוד שיילקח עימכם אל מחוץ לבית (במקרה פינוי).

להלן הרשימה המומלצת כפי שגיבש פיקוד העורף בשיתוף גורמי חירום והצלה שונים:

- טלויזיה, רדיו וסוללות, טלפון ומחשב בעל חיבור לאינטרנט כדי להמשיך להתעדכן.
- 3 ליטרים מים בבקבוקים סגורים בעבור כל אדם ליממה אחת. מומלץ להכין מים לשלוש יממות.
- מזון באריזות סגורות כגון שימורים או חטיפים.
- תאורת חירום או פנס וסוללות.
- ערכת עזרה ראשונה.
- מטף לכיבוי אש.
- רשימת טלפונים של ארגוני החירום, של בני משפחה והשכנים.
- דברים שינעימו את הזמן ויקלו את השהייה כגון: משחקים, עיתונים, ספרים.
- העתקי מסמכים חשובים, מסמכים רפואיים, מרשמי תרופות בשימוש קבוע, מסמכי זיהוי, מסמכים אישיים ומסמכים פיננסיים (מומלץ להחזיק גם במקום אחר מחוץ לבית לגיבוי).

• תיק ציוד אישי למקרה של פינוי נדרש בשעת אירוע כל ציוד שיהיה חיוני במקרה של פינוי מהבית לכמה ימים (למשל, תרופות, כסף מזומן, אוהל,

גפרורים, נרות, סכין רב-שימושי, ציוד מיוחד לתינוקות, ציוד לאנשים עם צרכים מיוחדים וכו')
• ציוד איטום: יריעות ניילון מסוג פוליאטילן בעובי 100 מיקרון לפחות וסרט הדבקה רחב ושקוף בעובי 30 מיקרון לפחות וברוחב 50 מ"מ שיספיקו לאיטום פתחי החדר.

כיצד לאחסן? - תיק לשעת חירום

את פריטי החירום שאספתם יש לאחסן במרחב או החדר המוגן בבית. מומלץ מאוד לבחור תיק ולהכיל בו את פריטי החירום, ככל שגודלו מאפשר זאת. פריטים גדולים או כבדים במיוחד (כגון מטף כיבוי, בקבוקי מים, תאורת חירום) ניתן להחזיק בצמוד אליו ובכל אופן, לא מומלץ להוציאם מן המרחב או החדר המוגן בבית. במקרה שיש הכרח להחזיקם במקום אחר, חשוב לציין זאת בפני בני הבית ואולי אפילו על גבי או בתוך התיק.

נועם כרמלי • קב"ט המועצה
052-3665928
noam@arava.co.il

הוועדה המקומית

הודעה לחקלאים בערבה בדבר איסור הלנת עובדים בשטחים חקלאיים
במהלך הפיקוח השוטף, נחשפנו לתופעה של הלנת עובדים בשטחים החקלאיים אשר מחוץ למושבים.

אני מבקשת לידע את ציבור החקלאים כי חל איסור מוחלט על הלנת אנשים בשטחים חקלאיים.
המבנים אשר ניתן לבנות בשטחים אלה מיועדים לשימוש חקלאי בלבד, כגון חממות, בתי אריזה, מחסנים וכו'.
כל השימושים על פי התב"ע החלה

במקום 11/101/02/10 .
הלנת אנשים בשטחים חקלאיים היא עבירה על החוק ויש להפסיקה לאלתר.

אדר' אילנה בהגן
מהנדסת הוועדה

החברה לפיתוח

עובדי המועצה והחברה לפיתוח נפרדו מתמי ליבנה בתום 13 שנים בהם ניהלה את המחלקה הסלולארית בחברה לפיתוח. חני ארנון הקריאה שיר שכתבה לכבודה:

אנחנו מהדור של "הלו מרכזיה שלשלתי אסימון..." מאז, כולם יודעים, השתנתה הטכנולוגיה המון. תמי - היא זו שידעה לגשר, להוביל שינויים וחדשנות אך גם לפשט ולהסביר בסבלנות. זו הייתה מחלקה מיוחדת שנפתחה לטובת התושבים ובעברה גם התעסקה במכירת ציוד מחשבים. תמי - למדה את הנושא לעומק והכל רצתה לדעת ובעיקר באנשים היטיבה לגעת.

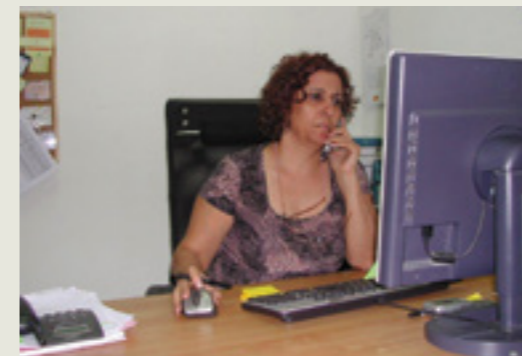
בניהולה הגיעה המחלקה לשיא, המשרדים שופצו, כח האדם גדל היו אלפי מנויים והיא הייתה אלופה בלקיים משא ומתן לשיפור התנאים. היא נתנה מענה בכל ימות השבוע וניסתה לשמור על קולה הרגוע גם אם פנו אליה באמצע הפילאטיס כשהיא עומדת על הראש. כי לפעמים בערבה לא מתאפקים או סופרים עד שלוש.

אבל, עיזבו את העבודה במשרד - טוב שיצאנו מידי שנה גם לטיולים ושם לא היו לה גבולות עם שפע תעלולים, על כך יכול צביקה הנהג להעיד כשבעקבות השוטר ששלחה לו תמי החוויר כסיד. גם גורג' סמעאן זוכר אותה לטובה כשבזכות ריקודי בטן לא ביישה ת'ערבה. במערת קשת היא הייתה יורדת מספר שבוע והצחיקה אותנו גם כשהלכנו רגלית בטבע.

אז... אחרי שנים רבות של היסטוריה משותפת ושל עשייה- יש לה תכניות, להמשיך ממנעמי החיים ליהנות. להמשיך ללמוד ולטייל בארץ ובעולם ולהספיק לבקר את הילדים והנכדים כולם! תמי יקרה, השארת חותם, היית משמעותית בחברה ואת זה לא נשכח במהרה. מאחלים בכל שתבחרי המון הצלחה ושתישארי עם אותו חיוך ושמחה.

באהבה,

עובדי החברה לפיתוח הערבה

מחלקת תיירות

מפגש תיירנים ויזמים

מפגש תיירנים בתחומי הלנה, הסעדה, אטרקציות ויזמים אומנים התקיים בתחילת חודש אפריל ביוזמת החברה לפיתוח ותכליתו ביצוע תיאום ציפיות בין נציגי החברה לפיתוח לבין רצונות התיירנים וצרכיהם השונים

המפגש התקיים במרכז המבקרים החדש אשר בתחנת יאיר ואליו הגיעו כחמישים תיירנים מהתחומים השונים.

משתתפי המפגש הוזמנו לסיור היכרות במרכז המבקרים שנמצא בתהליכי הקמה, הסיור נעשה במסלול זהה לאופן בו יבוצע בעתיד לאורחי המרכז. משתתפי המפגש החלו את הסיור ברחבת הדק והפרגולה של המרכז ומשם למבואת המרכז בה יוקם בעתיד בית קפה ועמדות מידע על הערבה בכלל ועל ההיצע התיירותי בפרט. משם יצאו לביקור באודיטוריום של המרכז בו יוצג לאורחים סרט תדמית על הערבה בתלת מימד ובו יערכו מפגשים והרצאות לקבוצות על פי אופי הקבוצה. המשתתפים המשיכו לחממות הדגמה של הפעילות החקלאית בערבה, חממות אלו טרם הושלמו ונמצאות בתהליך התאמה לתצוגה על פני כל השנה. הסיור המשיך למשטח המיועד לשמש כחצר האיכרים בה יוצבו כלים חקלאיים מהעבר וההווה, והסתיים בחלק המבנה

שבעתיד תוקם בו כיתת לימוד ומצגת על החקלאות בערבה, המים וכד'.

בתום הסיור התכנסו המשתתפים באודיטוריום לצפייה בסרט בתלת מימד שהוכן במטרה להקרין לאורחי המרכז בעתיד. בתום ההקרנה נשא דברים ראש המועצה אייל בלום. בדבריו, הדגיש אייל את החשיבות הרבה שהוא רואה בפיתוח התיירות בערבה, על כל גווניה, כיעד להשגת מקורות פיתוח ופרנסה שאינם בתחום החקלאות. בנוסף, הדגיש אייל את הצורך בקשר הדוק יותר בין התיירן הפרטי לחברה לפיתוח ולמועצה.

בהמשך, התפצלו המשתתפים לקבוצות קטנות ובהנחיית נציגים מהחברה לפיתוח נערך מעין סקר שהתמקד בקבלת משוב מהתיירנים על סדרת נושאים הקשורים בפעילותם. בין הנושאים שנבחנו: מרכז המידע, אירועים, חשיפה תקשורתית, חומר פרסומי, אתר האינטרנט, השתלמויות והדרכה ועוד. המשובים שעלו מן הקבוצות הוצגו למשתתפים והתקיים על כך דיון.

בנוסף לכך, ניהלנו שיחה חופשית על ציפיות התיירנים מהחברה לפיתוח ועל אופן שיתוף הפעולה בין החברה לתיירנים. לדעת רוב משתתפי המפגש יש לבחור נציג תיירנים מכל יישוב, שיחד יפעלו כנציגי התיירנים מול מחלקת התיירות והחברה לפיתוח.

החברה לפיתוח מודה לכל משתתפי המפגש, רואה בקידום התיירות בערבה אתגר חשוב וסבורה כי שיתוף פעולה הוא הכרחי למען השגת תוצאות יעילות בשטח.

במקביל לפעילות זו, עוברת מחלקת התיירות שינויים. רינת רוזנברג שמילאה את תפקיד רכזת התיירות בשש השנים האחרונות, ביקשה לסיים את תפקידה ואנו מודים לה על פעילותה. במהלך שנותיה במחלקה היא קידמה מספר מהלכים וביניהם שיתוף פעולה עם התיירות בחבל אילות שהוליד הקמת מרכז מידע משותף, הפקת אירועים משותפים לצורך "שיווק חוויתי" של הערבה ויצירת פלטפורמה לחשיפת האזור, אירועים אלו שווקו בעזרת יחסי ציבור ממוקדים. בנוסף, עסקה המחלקה בהפקת חומרי פרסום וגיוס תקציבים לחיזוק הפעילות.

המשובים הברורים שעלו מתיירני האזור במפגש, לצד החשיבות הרבה שאנו רואים בפיתוח התיירות כבסיס וכעוגן לפעילות לא חקלאית, מביאים אותנו למסקנה כי יש לחזק את מחלקת התיירות, להעצימה ולרקום מחדש את שיתופי הפעולה הנדרשים עם התיירנים. אוסי ניר, שהקימה את מחלקת התיירות בערבה לצידו של גיל סלוין לפני 13 שנה, נתבקשה לחזור ולנהל את מחלקת התיירות ולכהן כנציגת מט"י האזורית. לאוסי היכרות מעמיקה עם תחום התיירות בערבה. ניסיונה הרב, הידע שצברה וקשריה הטובים עם תיירני האזור, יסייעו במימוש תכניות החברה לפיתוח לקידום הפעילות התיירותית באזור.

אריה גלבע • מנכ"ל החברה לפיתוח
arie@arava.co.il •

מתנ"ס

התערוכה "מחול בבית" שהיא פרי המפגש המרגש שהתקיים בין אמני הערבה לתלמידות האולפן אשר שימשו כמודלים. אמנים, מורים ויוצרים מהשורה הראשונה במחול בישראל, התכנסו כאן אצלנו במדבר לחגיגת מחול אביבית וססגונית. היה מרגש במיוחד לראות את אולמות המחול מלאים ברוקדים מכל גיל ומין, תלמידי מחול ורקדנים לצד אנשים וילדים שפשוט אוהבים לרקוד... כולם רוקדים יחד.

לכל מי שהשתתף ולמי שעדיין לא... מקווים שנהניתם ונתראה בשנה הבאה - פסטיבל מחול לקראת אביב 13!

אורנה אסף-מלכה • מנהלת האולפן
למחול • ornaa@arava.co.il

בפוזיציות מחול שונות, יריד מכירות של אמני הערבה קישט את הרחבה, מקהלת ערבה הנעימה בקולותיה על מדרגות אולם רזנטל כשלמרגלותיה רקדו התלמידות הבוגרות קטעי אימפרוביזציה, רקדניות הפלמנקו הביאו אלינו למדבר ניחוחות מסביליה... במרכז הדשא הגדול הופיעו צמד רקדנים אקרובטים בקטע מהפנט על טרמפולינה! ובאולמות השונים התקיימו סדנאות קרקס, כוריאוגרפיה והרצאה לגיל השלישי.

את הפסטיבל סגר המופע "כמהין" של להקת קולבן דאנס בהשתתפותה של ענבר שלו, בוגרת האולפן שהצטרפה לשורותיה של הלהקה בשנה האחרונה ועוררה בנו גאווה והתרגשות רבה!

במהלך שני ימי הפסטיבל וגם בשבוע שלאחריו הוצגה במבואת אולם רזנטל

פסטיבל מחול לקראת אביב מס' 2!

בחודש מרץ התקיים בפעם השנייה פסטיבל המחול "לקראת אביב" בהפקת האולפן למחול מתנ"ס ערבה. במשך יומיים אפשר היה לראות מחול, לחוות מחול... לנשום מחול!

הפסטיבל נפתח במופע השנתי של תלמידות האולפן למחול - "פשוט בית" שהכיל רצף של קטעי מחול, רובם מתוך רפרטואר של יוצרים נודעים, בביצוע תלמידות כתות ב' עד י"ב.

מיד בתם המופע הוזמן הקהל הרחב להשתתף בסדנאות מחול שונות ומגוונות: גאגא, פלמנקו, מחול לירי, וברחבה בחוף, הרקדה נוסטלגית לאור הירח.

למחרת בבוקר המשיך הפסטיבל בהפנינג גדול ברחבת המתנ"ס: ציירי רחוב ציירו רקדניות צעירות

(צילום: גלעד לבני)

אלוף ישראל בג'ודו - ארד אביבי מעין יהב

ארד מתאמן במועדון ג'ודו ערבה במחלקת הספורט במתנ"ס ערבה אצל המאמן דוד בן ארבוך.

יוסי לין • מנהל מחלקת ספורט
yossi@arava.co.il

בתחרות ארצית לג'ודו שהתקיימה ברעננה ביום שני, 18 במרץ 2013 זכה ארד אביבי בתואר אלוף ישראל בג'ודו בשנתון ובמשקל שלו.

ארד, מעין יהב, זכה לאחר שגבר על שלושה מתמודדים והכריע במכת איפון את היריב שעלה מולו בגמר.

השנה, במסגרת משימות שנת בר- המצווה, החליטו ילדי היישוב צוקים והוריהם לקחת על עצמם משימת "תרומה לקהילה" ואספו מוצרי מזון שהועברו לארגון "לתת" באילת

מדובר במשימה שמתקיימת בפעם הראשונה. תחילה, ילדי שכבת ז' עברו סדנה קצרה והסבר על המשימה. בהמשך, הוצבו עגלות בצרכניות ובמחסני השוק והתושבים הוזמנו למלא אותן בכל טוב. הפרסום לתושבים נעשה על ידי הילדים בעזרת צוות הנוער. במשך שלושה ימים נאספו מוצרי המזון ולאחר מכן, הועברו על ידי הורי צוקים לארגון "לתת" באילת.

לקראת יריד המכירות שארגן המתנ"ס לפני חג הפסח, ב-8 במרץ הילדים עברו בבתי החברים ביישובים ואספו בגדים, ספרים, משחקים, כלי בית ועוד. כל אלו נמכרו בפשפושוק ביום זה. בכספים שנאספו נקנו מוצרי מזון נוספים לנזקקים ובחלק מהסכום נקנו ספרים ומשחקים לילדים חולי סרטן המאושפזים בבית-חולים "סורוקה" בבאר שבע.

הפריטים שלא נמכרו בפשפושוק הועברו גם הם לארגונים שונים באילת, דימונה ובאר שבע.

המשימה, שאורגנה לראשונה ובזמן קצר, זכתה לתמיכה ואהדה, ומבחינתנו הצליחה מעל המצופה. בהזדמנות זו, אבקש להודות לילדי שכבת ז' שהשקיעו מזמנם ורצונם הטוב למען מטרה נעלה וחשובה זו. תודה לצוות הנוער ולהורים שעזרו ותמכו, למתנ"ס שאפשר לקיים את הפשפושוק ולצוות החינוכי בבית הספר שתמך ואפשר לנו לקיים את הסדנה בשעות הלימודים.

אני תקווה שמשימה זו תהיה למשימת דגל במהלך שנת בר- המצווה גם בעתיד.

אורית קלומק
צוקים

ברחבי המועצה

מרכז לרפואה דחופה

אנו שמחים להודיעכם על פתיחת **מרכז לרפואה דחופה בערבה בספיר**, התכנית להפעלת המרכז הוכנה בשיתוף צוותי הרפואה באזור וועדות הבריאות ביישובים.

שירות זה יחליף בפועל את שירות השר"פ שפעל במשך 6 השנים האחרונות.

איך זה יעבוד ואיזה שרות ניתן לקבל במסגרת המרכז החדש:

- המרכז ייתן מענה **טלפוני** בשעות בהן מרפאות היישובים סגורות ויפנה לטיפול מתאים בהתאם לצרכים בהזנקה של צוות רפואי בכל ישוב וישוב.
- המרכז יפעל משעה 7 בערב ועד שעה 7 בבוקר בכל ימות השבוע, **כולל שבתות וחגים**.
- המרכז יאויש ע"י פרמדיקים בעלי ניסיון בעבודת קהילה ויתוגבר ע"י הצוות הרפואי האזורי (אחיות ורופאים). הפרמדיקים יפעלו בהנחייתו ותחת אחריותו של צוות הרפואה הוותיק והמקצועי שלנו.
- כאמור, **שרות זה בא להחליף את השר"פ** והוא ייתן **מענה היקפי ומלא** לצרכי הרפואה של תושבי האזור.
- הזנקת צוות רפואי תהייה, כבעבר, כרוכה בתשלום.
- השרות ניתן ללקוחות כל קופות החולים, לעובדים זרים, לאורחים ולעוברי אורח.

אנו בטוחים ששרות זה יביא לשיפור השירותים הרפואיים הקיימים באזור והנגשתם לציבור 24 שעות ביממה, לרווחת התושבים.

אנו נערכים לפתיחת השרות לציבור **בחודש יוני הקרוב**. תאריך ופרטים נוספים יועברו לידיעת התושבים דרך היישובים ופרסומי המועצה.

נעמי בקר • מנהלת המתנ"ס ומ"מ רכזת בריאות • Naomi@arava.co.il

המרכז לרפואה דחופה
ספיר

מספר הטלפון של המרכז לרפואה דחופה בכל שעות היממה:

7777 ב-VPN או 052-5450777

מכל מכשיר טלפון.

יום העצמאות בערבה

שיקראו ספר. "עם הספר" אינו רק מטבע לשון אצלה אלא גם דרך חיים. אהבת הספרות, חשיבות המילה הכתובה והשפה העברית הם נר לרגליה. על פעילות שהיא מפעל חיים ועל שימור נכס תרבותי היא ראויה להערכה.

בתחום תרומה ליישוב, פיתוח החינוך והתרבות נבחרו **חני ארנון, הדס גוטמן וגילי פיינר** ממושב עידן.

חני ארנון, נשואה למוטי ואם לשלושה ילדים אחראית על טקסי יום השואה ויום הזיכרון כבר 22 שנה, ועורכת אותם בצורה מרשימה ומכובדת, לצד פעילות ערכית לבני הנוער במושב. משנת 1998

ביישוב: מורה, ספרנית, עורכת עלונים וספרים ופעילה בוועדות יישוביות.

אהבת השפה והלשון העברית הייתה טבועה בה מאז ומתמיד, היא למדה בסמינר "אורנים" להוראה, ואף לימדה בבית הספר בעין יהב כשמקום מושבו עוד היה בתוך אוטובוס. בהמשך למדה ספרנות ומשנות ה-70 ועד השנה שעברה היא תרמה מזמנה, פיתחה רבות את הספרייה במושב, עודדה את הקריאה בקרב אנשי המושב ואין ילד שאינו מכיר אותה. שעות הסיפור שעשתה לילדי המושב הם שם דבר. בשבתות הייתה פותחת את הספרייה במיוחד בשביל החיילים המגיעים הביתה, כדי

ובהומו, בעל זיכרון מופלא, אוהב היסטוריה ואת הערבה שאין בקיא ממנו בתולדותיה, ניהל בעבר את ארכיון המושב ואף כותב מסיפוריה של הערבה בטור קבוע בעיתון "ערבות". לפני כשמונה שנים חברו חיים ואמנון, באמונה רבה ובנחישות, ויחד עם שותפים נוספים, הפיקו בשנת 2012 את ספר ההיסטוריה של הערבה "ערבה אין קץ" המספר ומנציח את סיפורה של הערבה התיכונה. על פועלם זה הם ראויים להערכה.

בתחום תרומה ליישוב, פיתוח החינוך והתרבות נבחרה **רבקה'לה אייזיקסון** ממושב עין יהב.

רבקה'לה אייזיקסון, נשואה לאהרון ואם לארבעה ילדים היא בתם של מיטיה וליאו כהן, ניצולי שואה מהולנד שעלו לישראל באפריל 1952 יחד עם רבקה'לה ושלושת אחיה. למושב עין יהב הגיעה מגרעין בחצבה בשנת 1969. לצד עבודה במשק החקלאי, מילאה תפקידים רבים

ביום שלישי, 16 באפריל 2013, התקיימו אירועי יום העצמאות ה-65 בערבה התיכונה

בשנת 1965. לאחר שעזב לטובת לימודים, חזר בשנת 1980 וכיהן בתפקידים ציבוריים במושב ביניהם היה גזבר המושב ופעיל בוועדת קליטה, לימד בבית הספר התיכון וכיום הוא המרכז האקדמי במרכז המשתלמים.

אמנון נבון, נשוי לאורה ואב לארבעה ילדים, ממייסדי מושב עין יהב וחבר בו מיום הקמתו בשנת 1959. היה חבר בוועדת עין יהב שמונתה לבחינת אפשרות הפיכתה של עין יהב ליישוב קבע, היה מרכז משק וחבר בוועדות משקיות וחברתיות. כותב ברהיטות

שנת העצמאות ה-65 למדינת ישראל עומדת השנה בסימן שנת המורשת הלאומית - העצמה, הנחלה ושימור נכסי התרבות הלאומיים למען הדורות הבאים. הכרזה זו שמה את העיסוק במורשת לאומית בהיסטוריה ובתרבות הישראלית במקום הראוי להן - מרכז תשומת הלב הציבורי ומדגישה את חשיבות העצמת המורשת והנחלתה לדור הצעיר. כנציגי דור שלישי ורביעי במדינה, חובה על כל אחד מאתנו לשמר את מורשת אבותינו במישור הפרטי כל אחד בביתו וכיישובו ובמישור הלאומי.

בתחום תרומה לאזור, הנחלה ושימור נכסי תרבות למען הדורות הבאים, נבחרו **חיים לויטה** ממושב חצבה ו**אמנון נבון** ממושב עין יהב.

חיים, נשוי לרחל ואב לארבעה ילדים הגיע עם דור המייסדים למושב חצבה

רבים מתושבי הערבה התכנסו ברחבת הדשא המרכזי בספיר לערב חגיגי ונעים שכלל פעילות לילדים, מופעים מרשימים במחול, שירה ונגינה פרי יצירתם של ילדי הערבה המוכשרים.

ראש המועצה בירך ולאחר מכן נערך טקס המצטיינים המסורתי. חיילי הערבה קיבלו את מתנת המועצה, הספר "קיצור תולדות האנושות" בצירוף ברכת ראש המועצה.

מצטייני הערבה

בהמשך למסורת מן השנים האחרונות גם השנה, הוקרנו את המתנדבים הפעילים התורמים מזמנם, מרצם ויכולותיהם הן ברמה האזורית לטובת התושבים והן ברמה הארצית. השנה בחרנו להוקיר ולהתמקד בפעילות מבורכת שתורמת לתיעוד ושימור מורשת, העצמתה והנחלתה לדורות הבאים.

יום העצמאות בערבה

ברכת ראש המועצה לתושבי הערבה

ערב טוב וחג שמח לכולם,

כמדי שנה גם השנה אנו מציינים יחד את עצמאות המדינה כאן על הדשא בספיר.

זו הזדמנות לנו כקהילה, כמו קהילות ויישובים בכל הארץ, לחגוג במשותף את החג הלאומי ולשמוח יחד.

מדינת ישראל מציינת היום 65 שנים, ומפעל ההתיישבות בערבה מצוין 54 שנים של עמל כפיים שהושג בנחישות, מעוף, ובעיקר בשותפות, יצירתיות וחדשנות, אזור שהוא גאווה לאומית לתולדות ההתיישבות במדינת ישראל.

מדינת ישראל הוקמה כתנאי פתיחה קשים ונשענה, בראש ובראשונה, על האנשים, על האמונה ביכולת ועל הידיעה שאין אלטרנטיבה אחרת. אין פריבילגיה להיכשל.

עלינו ועל ילדינו, דור ההמשך, מוטלת החובה להנציח ולשמר את הישגי דור המייסדים שהקימו יש מאין, ויחד עם זאת, להיות פתוחים לצרכי הזמן והתקופה, להמשיך ולחדש, לקדם ולפתח את היישובים.

מדי שנה נקבע נושא מרכזי אשר ילווה את העשייה הציבורית במהלך השנה.

השנה, שנת ה-65 למדינה, עומדת בסימן שנת המורשת הלאומית ומתמקדת בהיסטוריה, ובתרבות הישראלית תוך שימת דגש על הנחלת לדור הצעיר.

אנחנו, בערבה, רואים כיצד מורשת מתעצבת ואת חשיבותו של השימור והכרת נכסי התרבות המעשירים את חיינו.

כמי שנולד, גדל ובגר כאן בערבה, אני מאמין שהתברכנו בערבה בקהילה מעורבת וערכית ואני רואה יום יום את המשימה המשותפת לכולנו להמשיך וליצור, להתפרנס, לקיים חיי תרבות ולשאוף להמשיך ולהצמיד את הערבה ואת המדינה למחוזות של עשייה והתקדמות. כל זאת, מתוך הכרת העבר, הבנת ההווה ושאיפה לעתיד מלא תרבות, תוכן ושיגשוג.

ברכה מיוחדת שלוחה לחיילי הערבה המשרתים נאמנה את המולדת. אנו גאים בכך מאוד, מאחלים לכם חג שמח.

אני מאחל לכולנו חג שמח, שלום ושלווה ברכה בעשייה שנדע להמשיך ולצמוח יחד, ובעיקר שנהיה בראים.

חג שמח!

אייל בלום

ראש המועצה

המתנדבים, עלו לקבלת התעודה יהודית הדס ממושב פארן ומלי חורש מהיישוב ספיר.

מתנדבי טל"ק ערבה מתנדבים מיום הקמת הטל"ק לפני 14 שנים. הם מתמחים בצילום ועריכת חומרים של האזור הכוללים אירועים, טקסים, ביקורים חשובים, אירועי חינוך מיוחדים, מופעי תרבות, מחול, תערוכות אמנות ופעילות קהילתית ביישובים. אחד משיאי הפעילות היה סיקור צמוד בזמן "מחאת החקלאים" בשנת 2009 והפקת כתבות באופן מידי לשידור. המתנדבים עזבו הכול והקדישו את כל זמנם לטובת המחאה. הם שלחו לערוצי החדשות חומרים עדכניים מההפגנות ששודרו במהדורות החדשות, והפיקו כ-10 כתבות שפורסמו ב-yes ובאתר האינטרנט. בדרך זו, תרמו להפצת מסר על המאבק לכל תושבי המדינה. בשנה האחרונה ניהלו מתנדבי הטל"ק מאבק עיקש מול משרד התקשורת נגד קיצוץ בתקציב הפעלת הטלוויזיות הקהילתיות בארץ. הסרטים בעריכתם משודרים בערוץ 98, תורמים לתדמיתה החיובית של הערבה ומופצים בקרב תושבי הערבה ובארכיון האזורי. בפעילות מסורה זו מנציחים מתנדבים אלו את הפעילות בערבה ומשמרים אותה עבור הדורות הבאים. על כך הם ראויים להערכה.

ברכות לכל המתנדבים וישר כוח על פועלכם.

ותיעוד נבחרה **תמר ליפשיץ** ממושב צופר.

את הקמת רשת המים בערבה ופרש בשנת 2006.

תמר ליפשיץ, נשואה לאיתן ואם לשני בנים, הגיעה למושב צופר בשנת 1987 ועסקה מאז בפעילות ציבורית ותרומה רבה למושב ולאזור. מאז, היא אחראית על ספריית המושב, הקימה את ארכיון המושב ודואגת לאיסוף חומרים ותיעוד החומרים. בהמשך התנדבה לטלוויזיה הקהילתית ופעלה רבות באיסוף חומרים, תיעוד אירועים ושימורם למען הדורות הבאים. על כך היא ראוייה להערכה.

בתחום תרומה לאזור ולקהילה בתחום התיעוד והשימור נבחרו **מתנדבי הטלוויזיה הקהילתית ערבה**. בשם

בתחום תרומה ליישוב בנושא שימור

ועד לפני שלוש שנים הייתה אחראית על ספריית המושב והפיכתה לבית חם, למקום שניעים לשהות בו ולקרוא ספרים. לפני כשלוש שנים פרשה והכשירה את דור ההמשך, גילי פיינר והדס גוטמן.

הדס גוטמן וגילי פיינר, פעילות בהתנדבות במושב ולפני שלוש שנים לקחו על עצמן את פרויקט ספריית המושב. הן דאגו לתקציבים, שדרגו, שיפצו את המבנה, ארגנו ערבי התנדבות לנשים שתכליתן שיפוץ המקום כולל תפירת וילונות. בהמשך עדכנו את חומרי הקריאה ורכשו ספרים. פעמיים בשבוע עורכת הדס שעת סיפור לילדי הגן שמטרתה עידוד הקריאה והנגשתה לכל. על כך הן ראויים להערכה.

בתחום תרומה כללית ליישוב נבחר **ברוך אושרוביץ'** מהיישוב ספיר.

ברוך עלה לארץ עם משפחתו מסין בשנת 1949 בהיותו בן 5. משפחתו הצטרפה לגרעין המשפחות אשר יסד והקים את מושב עמיקם בצפון. ברוך הגיע לערבה בשנת 1968 כמנהל בחברת "מקורות", במסגרת תפקידו תכנן ונהל

מנהלות בתי הספר היסודי והתיכון נפרדות מרותם ליבנה שניהלה את מחלקת החינוך בשנה האחרונה.

מנהלת חדשה למחלקת החינוך

אילת להב- ביגר מהיישוב צוקים תנהל את מחלקת החינוך

אילת הגיעה לערבה לפני כ-12 שנים ורבים זוכרים אותה עת כיהנה כרזת הנוער האזורית במתנ"ס ערבה. בהמשך, עברה לנהל את מחלקת הנוער בעמק חפר. היא חזרה לערבה וקיבלה על עצמה את ניהול בית הספר שדה חצבה ובחמש השנים האחרונות היא מנהלת את עמותת 'דרך לוטן', אותה הקימה יחד עם גיל ואיריס סליון ממושב חצבה.

אילת עוסקת בחינוך מזה 20 שנה ובמקצועה היא מנחת קבוצות. היא שואפת לקרב ולהתאים את מערכת החינוך בערבה לחיים המיוחדים שלנו כאן, לחזק את הקשר לסביבה, להטמיע חינוך לערכים ולעשייה משמעותית חברתית. לדבריה "חינוך משמעותי וערכי הוא זה המייצר תודעה ולכן גם השפעה על הקהילה ועל דרך התנהלותה".

דרך צלחה מכולנו !

רשת דרכא נכנסת לערבה

המועצה חתמה על הסכם התקשרות עם רשת דרכא. החל משנת הלימודים תשע"ד תפעל הרשת בתיכון "שיטים"

רשת דרכא היא רשת בתי ספר תיכוניים מייסודה של קרן רש"י. הרשת הוקמה בשותפות עם כ"ח אליאנס והמרכז הישראלי למצוינות בחינוך, בתמיכת משרד החינוך ובעידודו, והיא מלווה במועצה ציבורית הכוללת אנשי רוח, חינוך ועשייה מובילים בחברה הישראלית. דרכא פועלת משנת הלימודים תשע"ב ובתשע"ג פועלת ב-17 בתי ספר בפריסה ארצית.

הרשת הוקמה על מנת לחזק את בתי הספר בפריפריה הגאו-חברתית במדינת ישראל בדרכם להיות מוסדות חינוך מובילים בתחום החינוך העל יסודי.

דרכא משלבת השכלה איכותית, חדשנות חינוכית, סביבות למידה מעודדות חקר וסקרנות ומעשה חינוכי המבוסס על פיתוח ערכים חברתיים של מנהיגות ואחריות קהילתית.

יעדי הרשת שואפים למצוינות בתחומים הפדגוגיים ובתחומי החינוך לערכים ולחתימה לטיפוח אקלים בית ספרי מיטבי.

במסגרת היעדים הפדגוגיים נכללים השאיפה לחנך את הילדים ללמידה משמעותית, להפכם לאנשים צמאי דעת, חושבים ויצירתיים. במישור החינוך חברתי - ערכי מיישמת דרכא דגשים על מעורבות חברתית, זיקה למדינה, לערכי אזרחות טובה ולערכי הדמוקרטיה וכן חינוך לחיזוק הזהות הישראלית יהודית.

להגשמת יעדים אלה נעשה שימוש מרבי ואופטימאלי במשאבי הידע והמקצועיות של משרד החינוך תוך תמיכה וליווי של תכניות מתקדמות נוספות.

רשת דרכא מפעילה את תכניות ההתערבות עתירות הניסיון של קרן רש"י בתחומי רווחה, תגבור לימודי והנגשה להשכלה גבוהה ואת התכניות בנושאי הזהות היהודית והפדגוגיה של כ"ח אליאנס.

אפריל 2013

תודות לרותם ליבנה

לפני למעלה מחודש רותם ליבנה סיימה את תפקידה כמנהלת מח' החינוך שלנו.

רותם נכנסה לתפקיד ומילאה אותו במשך שנה. במהלך השנה הרגשתי כי יש כתובת, יש למי לפנות.

גם בתפקיד זה, כבכל תפקיד לוקח זמן ללמוד את הנושא לעמקו, להכיר את הנפשות הפועלות, ולהרגיש בטוח לפעול.

מתחילת הדרך רותם נכנסה לעניינים במלא המרץ, הרגשתי שהגיע למח' החינוך של המועצה אדם מתוך תחום החינוך אשר מבין עניין ועושה כל מאמץ לקדם את נושא החינוך בערבה על ענפיו השונים.

מהר מאד רותם למדה להכיר את

מורכבותו של ביה"ס התיכון שלנו. הכירה את הצוות הנפלא, את וועד ההורים המסור ואת הקשיים איתם אנו מתמודדים.

מצאתי אצלה אוזן קשבת ונכונות לעזור בכל תחום ובכל התלבטות.

לקראת סיום תפקידה, ומתוך הבנת הצרכים וגודל המשימה העומדת בפנינו הובילה רותם מהלך של העברת ביה"ס לבעלות חדשה. כל זאת במטרה לתת לביה"ס גב חינוכי איתן אשר יוביל את ביה"ס: הצוות והתלמידים

קדימה. במרכז שהתפרסם לאחרונה, שתי רשתות התמודדות על הזכות לקחת תחת חסותן את תיכון "שיטים": רשת "עתידי" ורשת "דרכא". רשת דרכא זכתה במכרז.

אני רואה במעבר לבעלות חדשה, הזדמנות מצוינת שלנו לתת מענה רחב יותר ומקצועי יותר לתלמידים ולצוות כאחד ובטוחה שאנו יוצאים לדרך מיוחדת וחיונית אשר תוביל אותנו למחוזות רחוקים וטובים.

אני מודה לרותם, בשמי ובשם צוות ביה"ס התיכון, על שנה של תמיכה, של עשייה רבה וללא לאות, על תמיכה לאורך כל הדרך.

מאחלת לך, רותם, הצלחה בכל מעשיך, דיתה

ולפתח שייכות והכרות עם כל בעלי התפקידים ועם העברה עצמה. המון הערכה לי אליך מתוך מקום אישי ומתוך כבוד ויראה לאישיות הנפלאה מלאת עומק.

רותם, בהיותך מנהיגה אכפתית, בעלת ערכים של הקשבה, אחריות ואמונה באחרים, בהיותך אמיצה לעלות לדיון נושאים מורכבים ושנויים במחלוקת - בהיותך מחויבת לקדם את חזוןך ואמונתך החינוכית - בניית מערכת חינוך איכותית השואפת למצוינות ומכוונת לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים.

אני מודה לך בשם ביה"ס ובשמי בטוחני שהתחלת תקופה מיוחדת ושתצליחי בכל מעשה ידך.

הצלחה ובהוקרה,

**חנה אידיס
מנהלת ביה"ס "שיטים"**

ילד

כתב אורי אורן - כיתה ה'

למה
למה דווקא הוא
כמה
כמה זמן אצטרך לחכות
מסע, כאב, נשמה
אבל למה
זה לא יכול להיות
תירו בי זהו
אבל לא, לא אוכל
לא אוכל לאכול, לא אוכל לישון, לא
אוכל לזוז
הגרן הורג, צורב, הרוק גולש מהר
מדי בגרון
העיניים סקרניות ומנסות לא למצמץ
יד, יד לבנה יש לו
הלב שלי פועם בקצב מהיר
המוח לא יכול לעבור נושא
רגל, רגל דקה יש לו
עיניים, עיניים יפות מדי, תמימות
תמימות הרגה אותו וזהו
תירו בי
האם המוות טוב, האם כדאי ליפול,
ליפול אל המסע
חיפוש, תזוזה, פחד
היד שלי מלטפת שערותיי בחיפושי
אותו
חף מפשע, תזכרו, הוא חף מפשע,
לא עשה פשע
פשע, פשע לראות אותו נופל
עזבו אותו, קחו אותי
האם הכאב הורג אותי או כדור רובה
כאב, כאב הורג אותי
ילד תמים. יהודי. תמים. כאב. פחד.
עיניים. שפתיים יבשות.

טקס יום השואה

בית הספר היסודי ציין את יום השואה בטקס מכובד ומרשים שהוקדש השנה למורשתו של מרדכי אנילביץ', מפקד גטו ורשה, במלאת 70 שנים למרד גטו ורשה.

יום השואה צוין בבית הספר היסודי בטקס מרשים שאורגן על ידי כיתות ה' והמחנכות חגית צורף ואנה מורדוכוביץ'. בטקס הביאו הילדים לידי ביטוי את מורשתו של מרדכי אנילביץ', מפקד גטו ורשה. השנה אנו מציינים שבעים שנה למרד גטו ורשה שהפך לסמל ומופת למאבק של גבורה בכובש הגרמני.

חברי תנועות הנוער החלוציות הקימו בגטו את הארגון היהודי הלוחם, שבראשו עמד אנילביץ'. כאשר למד בבית הספר הוא הצטיין במקצועות רבים, קרא הרבה והיה ער לבעיות החברה. בגיל 15 הצטרף לתנועת נוער "השומר הצעיר", חלם על נוער יהודי גאה וזקוף-קומה. פליטי גרמניה היהודים סיפרו את סיפוריהם על זוועות מעשי הנאצים ביהודי גרמניה והדברים זעזעו את נפשו של הנער הגאה.

"בחור צעיר, כבן 25, בעל קומה בינונית, פנים חיוורות, מוארכות ומחודדות, שיער ארוך ומראה נעים, מי יכול היה לנבא שבחור צנוע וחביב זה ייעשה לאדם, שמקץ שנים מעטות יהיה האיש החשוב ביותר בגטו, ואשר את שמו יזכירו אנשים, אלה ביראת-כבוד ואלה בפחד..."

זה רק ספורט...

בתחילת חודש אפריל התקיים יום ספורט לתלמידי כיתות א'-ג' יום הספורט הוא סיכום של חלק מתכנית הלימודים המתקיימת

במסגרת שיעורי החינוך הגופני. ביום זה השתתפו התלמידים בתחרויות ספורט מגוונות, במשחקי כדור, ריצה, ועוד.. תודה גדולה מוקדשת לאופיר, מורה

לספורט שהצטרף השנה לבית ספר יסודי, ועושה עבודת קודש ערכית ומשמעותית עם הילדים.

אורנה טל

(צילום: אורה אוביס)

משחקים וחושבים

בית ספר שיטים זכה בגביע מקום ראשון באולימפיאדת משחקי חשיבה מחוזית לכיתות ה'-ו'. נבחרת האלופים שלנו נבחרו באולימפיאדה הבית ספרית שהתקיימה ב-26 בפברואר. כל הכבוד ותודה גדולה להם על המאמץ, ההשקעה והגאווה הגדולה שהביאו לנו עם זכייתם.

שלו מטמון - כיתה ו', אלוף משחק קורידור יואב בר לבן - כיתה ה', אלוף משחק אוקטי

זהר עפרוני - כיתה ו', אלוף משחק אבאלון עידן בן פלאי - כיתה ו', אלוף משחק דמקה תודות גם לסגנים: אורי נפתלי - ו', אוהד כהן - ה', יוגב גל - ה' ועידן רותם - ו' ולהורים המלווים - אורן בר לבן ועז עפרוני שבאו לעודד ולתמוך!!! פנינו מועדות לתחרות הארצית שתתקיים ב-9 במאי ברחובות.

נילי ליפסקי-מלמד

צילום: פרדי נפתלי

צל תמרים

מתחם "צל תמרים" החדש, שבכניסה לקיבוץ יהל, פתח את שעריו. מה מחכה לנו שם? אל תראו בזה עניין של מה בכך, שכן מדובר במתחם הכולל את מסעדת "כפות תמרים" המצוינת מאילות, סניף של רשת בתי הקפה "קקאו", משחקייה, "דלי-קרים", מסעדת בשרים ועוד.

אם להתעלם מהבאזז שמייצר המתחם הזה, זמן רב עוד לפני שהוקם ולגשת ישר לתוצר המוגמר, הרי שמדובר במבנה ייחודי ובוולט בנוף המדברי. מצד אחד, אופיו של המבנה הולם את הנוף ומצד שני - כזה עוד לא היה לנו. גם אני, שראיתי את המתחם בכנייה, נדהמתי כאשר נכנסתי פנימה, שכן דומה שמבפנים הוא גדול בהרבה מהרושם המתקבל כאשר צופים עליו מהחוץ.

בעוד שמהחזית (או מהצד, תלוי איך מסתכלים על זה), נראית דופן אחת של המבנה, שבשיאה מגדל ושער גבוה, הרי שבפנים מתגלה מתחם גדול בצורת ח, כאשר צלעות ה - ח הן שבילים רחבי ידיים, שמציידים האחד חנויות ומסעדות ומציידים השני, כלומר במרכז המתחם, אגמי מים עם צמחים, דגים, גשרים ומסך מים המצנן את האוויר.

מה יציע המתחם?

"מעבר לבתי העסק שיפעלו כאן ויציעו

אטרקציות כמו משחקייה לילדים, מסעדות, בית קפה וחנויות של so good ואפילו סניף של sea of spa, ייפתח לקראת הקיץ "שוק התמר", שבו יוצעו למכירה מוצרים מהאזור, סחורות מקומיות של יזמים פרטיים ואומנים ובנוסף יתקיים שוק איכרים בכל יום חמישי. אנחנו גם נקיים הופעות פעם בחודש ויהיו בתי עסק שיעבדו אל תוך הלילה."

גם לערבה התיכונה יש נציגות מכובדת במיזם החדש: רחל, עמוס וחיים הם אשר על הגלידות והיוגורט ומספרים בגאווה כי על אף שלרשת דלי-קרים יש למעלה מ-20 סניפים ברחבי הארץ, הרי שרוכס פרושים במרכז ובשפלה וזהו הסניף הראשון בערבה.

"גם אנחנו נהיה פתוחים כל ערב עד שעות מאוחרות, לפחות עד עשר", הם מודיעים. "וגם לנו חשוב מאד להעסיק רק חברה מקומיים ובעיקר צעירים שיחזרו לגור בחבל".

הכל רק בשביל גלידה?

"מה פתאום? חוץ מגלידות, יהיו כאן גם יוגורט, וופל בלגי, קרפ ועוד דברים טובים. כמעט את כל התוספות אנחנו מכינים לכד, כמו הריבות, השוקולד, העוגיות, תפוחים אפויים בקינמון ועוד. המקום עצמו יהיה יפה ומושקע ועל הקירות יהיו ציורים של יונתן גל מקיבוץ

גל נקדימון
(הכתבה במלואה פורסמה בעיתון המועצה האזורית חבל אילות "בקצה המדבר")

עגבנייה (מרוסקת) בטעם של בעם

בתקופת היאחזות הנח"ל בעין יהב, תחילת שנות השישים למאה הקודמת, הגידול העיקרי, שנתן את מרב ההכנסה ודרש את מרב כוח העבודה - היה עגבניות.

העגבניות גדלו בשטח פתוח והושקו בהמטרה, העובדים הרבים שנכנסו לאחר

ההמטרה לביצוע הקטיפ וההדליה הידקו את קרקע הלס שהפכה לקשה כמו בטון, והיה צריך לפלח את הקרקע מדי פעם בעזרת ג'יפסי הסוסה רתומה לקלטר.

מחירי העגבניות היו גבוהים מאוד משום שבאותם ימים גידלו עגבניות במספר קטן של יישובים, והיכול היה נמוך, כארבע טונות לדונם.

כמות העגבניות שנשלחו לשוק מיישוב

מדשנים

ג'יפסי

הצינור

אחד בשנה הייתה קטנה מכמות העגבניות שמגדל כיום מושבניק אחד. העבודה בעגבניות הייתה שנואה על חברי הגרעינים ובזמן הקטיפים היו מנצלים העובדים את היעדרותו הרגעית של עוזי גדיש (קטן), מרכז ענף הירקות, שרדה בעובדים ביד קשה, ופותחים במלחמת עגבניות למרות מחירן הגבוה. ואוי לו למי שנתפס. עוזי היה מענישו בישיבה בטלה על צינור ההשקיה שבראש השטח. עונש חינוכי מאין כמוהו.

בהזדמנות שכזו, כשחברנו בְּרָקוּ הפנה את גבו, נשלחה לעברו עגבנית מרמונד, טעימה להפליא, בעוצמה רבה והתרסקה על אוזנו. משהתאושש ברקו, הסתובב לאחור, בחן את הנוכחים ואמר: "אמנון, זה אתה!" וכמו דוב פצוע הסתער לעברי עם כל כובד משקלו. בטרם הספיק להגיע אליי צעק לו מייקל: "זה אני זרקתי".

ברקו נעצר, שינה כיוון והחל להסתער לעבר מייקל. בטרם הגיע אליו צעקתי לו: "אני זרקתי". שוב שינה ברקו כיוון לעברי כמו כדור פינג פונג ולאחר מספר פעמים התיימש, עזב את העבודה והלך הביתה. מאז אותו אירוע, לא נכנסה עגבנייה לפיו של ברקו, אפילו צ'קצ'וקה עושה לו פריחה.

חמישים שנה עברו מאז ואנחנו עדיין מפחדים לומר מי באמת היה הזורק, מחשש לנקמה נוראית שתבוא.

הדבר היחיד שאני מוכן לגלותו - שזה לא היה מייקל.

אמנון נבון • ממייסדי מושב עין יהב וחבר בו מיום הקמתו בשנת 1959.
Amnon.n@arava.co.il

אך הדבר החשוב ביותר הוא לא לחכות לאחר כך. לא לחכות שיהיה מאוחר מדי. לומר לאנשים הקרובים אלינו כמה אנחנו אוהבים אותם כשהם עוד חיים בינינו, לומר לאהובינו 'סליחה' כדי שלא יישארו דברים פתוחים. לנסות, ככל שאפשר, לוותר על הציוניות, הכעס, על העלבון, על הגאווה ולהחליף בחמלה ומחילה, בשמחה, בקרבה, באהבה, כדי שלא נצטרך לומר "לו רק יכולתי לומר לו..."

הנוכחי וממשיך הלאה - לגלגול אחר או למקום שבין הגלגולים (בדתות מסוימות אוהבים לקרוא לו "גן עדן"). ואנחנו, אותם אנשים שנותרו פה על פני האדמה, עצובים, פגועים ומתגעגעים, חשים שאבד לנו משהו שלעולם לא ישוב.

כיצד מתקשרים עם נשמות הנפטרים?

הדרך הנפוצה ביותר, שאינה דורשת שום לימוד או אימון, היא החלומות. אני מאמינה כי איננו חולמים סתם על אותם אהובים שחסרים לנו. זוהי דרכם לבוא ולהיפגש עמנו, לתת לנו מעט נחמה. לא פעם חלומות אלו מגיעים בתקופות שאנו זקוקים להם במיוחד, בתקופה של משבר או בתקופה של שמחה גדולה בחיינו, אותן תקופות שבהן מרגישים את חסרונם בצורה החזקה ביותר - הם מופיעים.

עוד תקשור הוא בדברים הקטנים: מישהו ברחוב שנראה בדיוק כמוהו, השיר שהיא הכי אהבה מנוגן ברדיו ותופס אותנו לא מוכנים, משב ריח מוכר ופתאומי, השוקולד שהוא הכי אהב על המדף בסופר עושה חשק לפנק אותו - עד שנזכרים שכבר אין את מי...

אם רוצים לפתוח יותר את ערוץ התקשורת הזה, ניתן לעבור הרפיה מודרכת. מעין דמיון מודרך אשר מביא להרפיה עמוקה מאוד המאפשרת לנו להגיע למצב גבוה מאוד של מודעות, שמאפשר לנו לשחרר את מחסומי ההיגיון, הפחד, הגוף, ולהיפגש עם אותם אהובים, לשוחח איתם ולקבל מהם תשובות ומסרים.

גם מדיום או מתקשרת יכולים להעביר את המסרים האלה מהם אליכם, בצורה שתהיה יותר נגישה ומוכנת.

זיכרון תמידי

חודש אפריל הביא עמו את ימי הזיכרון והאבל הלאומיים. לוח השידורים בטלוויזיה היה עמוס סיפורים אישיים של משפחות שהופרדו על ידי הנאצים, על אלמנות ששלחו את אהוביהן למלחמה ונשארו לבדן. אובדן בן שבעים שנה או בן עשר שנים... עדיין צורב לנו בלב האומה, הופך לנו את הבטן ומרטיב את העיניים.

כמעט בכל ראיון ששמעתי ברדיו או בטלוויזיה עם אנשים שאיבדו את יקיריהם במחנות או המלחמות נשאלה השאלה: "אם רק היית יכול לומר לו עוד משהו אחד לפני מותו - מה היית אומר?" והתשובה - תמיד אותה תשובה - אהבה. מילים של חמלה, מחילה, סליחה ואהבה.

לא מעט אנשים פונים אליי בשאלה האם אני יכולה לעזור להם לתקשר עם אהוביהם שנפטרו. כי הם רוצים לומר סליחה - או לשמוע סליחה, כי הם רוצים לדעת שהיו נאהבים, או כי אלו החיים נותרו עם חרטה על מילים שלא נאמרו... שרצו להיאמר אבל נותרו בחסות האלם.

אפשר לתקשר עם אלו שנפטרו עם העולם, רצוי לתקשר איתם, ואני אפילו חושבת שאנחנו, כולנו, מתקשרים איתם כל הזמן, אבל לא ממש מבינים זאת.

העבודה שלי כמתקשרת ויועצת רוחנית נחה כולה על בסיס האמונה כי בכל אחד מאתנו יש חלק נצחי ואם לדייק זאת - כל אחד מאתנו הוא חלק מהסיפור של אותה נשמה, או חלק אלוהי שמתקיים, נוסף לצורתו הלא-גשמית גם בגוף גשמי.

אותו חלק, הנשמה, לא מת לעולם, הוא רק עוזב את הגוף בו "התארח" בגלגול

כרמל אגר - גליציאנו • מתקשרת ויועצת רוחנית, תושבת מושב חצבה carmelz@gmail.com

השירים, ואפילו המחזנו עם תלבושות את החד גדיא (רעיון מעניין שהביאו מהתנועה הקיבוצית).

השמלה הלבנה של הבת שלי כבר הייתה מאובקת ומוכתמת. כשירד לילה כבד וקר, ישבנו מסיבי למדורה עם קנקן תה וקפה על המחצלות והמזרנים, וסיפרנו את סיפור יציאת מצרים בגרסה יותר ידידותית, של אנשים שחלקם הכירו לראשונה בלב מדבר בלילה אחד של חג.

הכרנו אנשים ידידותיים ונפלאים באחד משני הערבים היותר חשופים בשנה, שבו בני האדם משתדלים לחלוק את הזמן החגיגי עם האנשים הקרובים והיקרים להם ביותר. לפעמים אפשר גם להפתיע את עצמך בפגישה ראשונית ולגלות אנשים מדהימים.

כשקבענו את ליל הסדר המדברי עם החברים שלנו, ידענו שיהיה ליל סדר, כל השאר היה בגדר תעלומה והפתעה נעימה.

בסופו של הערב הארוך התקפלנו שבעים, מאושרים ועמוסים בחוויה נדירה של שיתוף ואחוה שהניבו את אחד הערבים היותר מיוחדים שיכולנו לתת לילדים, וכל זה בחצר האחורית של היישוב שלנו ספיר, עם קצת מאמץ שהניב תוצאה ראויה של ערב שייזכר עוד לשנים...

אלה ארד • תושבת היישוב ספיר • נשואה ואם לשניים, הגיעה לפני כחצי שנה מחיפה.

ליל סדר במדבר.

התכנסנו שלוש משפחות, חמישה רכבים (שהאירו בתורות את הלילה), והמוני ילדים ב"ספירייה", שטח מדברי מאחורי ספיר. כל משפחה הכינה תבשילים וקינוחים, והיה שפע של טעמים.

לא חיפשנו אלטרנטיבה, אלא, את ליל הסדר כהלכתו (בגבולות הסביר). קודם כל דאגנו לאכול ולהאכיל את כל הרעבים.

אחרי יותר משעה של התעסקות שלא הניבה דבר בגרנטור שלא פעל, והקמת האתר עם הרכבה וחבור של כל השולחנות והכיסאות, ופריסת המפות הלבנות, וסידור כל המאכלים הטעמיים שכולם הביאו איתם, ועריכת השולחן עם הכלים היפים (והלא חד פעמיים). כל ההתעסקות הזאת הרעיבה את כולם.

ואם כבר ליל הסדר כאן אז נחגוג אותו תחת כיפת השמיים זרועות הכוכבים, בלילה קסום, עם מזג אוויר מושלם, בלי קור, בלי רוחות, בלי אבק, נקי. חגיגי. ככה קיבלנו את הלילה הזה במתנה.

ישבנו ואכלנו את כל מרכיבי הארוחה המאוד חגיגית, שתינו יין והרכה... ואחרי ששבעו כולם, הילדים בנדיבותם הקריאו לנו את ההגדה, ביחד שרנו את כל

ליל סדר במדבר
לוגיטיקת ליל הסדר הקדימה השנה לסוף מרץ. שיחות "ליל הסדר לאן" הובילו למקומות מלאי התאמצות ומורכבות שהייה, שרק מלחשוב עליהם כבר עייפנו...

בגן לימדו את הילדים שהארוחה היא חגיגית. הבת שלי כמעט בת ארבע, בגיל הזה מתחילים להבין מה קורה כשמסביב אביב, ועם סופות החול שהביא איתו, עדיין פיעמה בה תחושה מרגשת של ארוחת חג הממשמשת ובאה, ושמלה לבנה, ששוליה תחרה, התנפנפה בידיים הקטנות בעקשנות - את זה. את זה היא רוצה ללבוש לארוחה החגיגית של ליל הסדר.

ואנחנו קיבלנו החלטה השנה לחסוך מאיתנו את השעות של הנסיעה על הכבישים, לחסוך מאיתנו אילוץ לינה בבית לא שלנו, למרות כל האהבה למשפחה, כשגרים במקום שרחוק כל כך מכל מקום קרוב, תמיד יהיה את ה"משהו" הזה שנצטרך להתפשר עליו.

הוחלט על סדר חברים. שיהיה פה בערבה, בבית.

ואם כבר ליל הסדר כאן אז נחגוג אותו תחת כיפת השמיים זרועות הכוכבים, בלילה קסום, עם מזג אוויר מושלם, בלי קור, בלי רוחות, בלי אבק, נקי. חגיגי. ככה קיבלנו את הלילה הזה במתנה.

רגשי, ומוכנות להתנסות בחוויות חדשות - היא הבסיס לתהליכי צמיחה ולימוד, והיא זו המאפשרת לחוויות הלמידה להיות משמעותיות ובעלת סיכויי הפנמה גדולים יותר.

אחד המדדים המשמשים אותי לבחינת התפתחותם וצמיחתם של הסטודנטים שלי (המשמשים גם אנשי חינוך אנתרופוסופיים והוליסטיים אחרים) הוא היכולת שלהם להיות סקרנים ופתוחים לקשר עם עצמם ועם זולתם. כאשר אני מזהה שתלמידיי מעזים לגעת בעולם ונותנים לעולם ולאנשים שסביבם לגעת בהם, להשפיע עליהם ולדעת להבחין מהי השפעה שמיטיבה איתם ומה השפעה שאינה מטיבה איתם, אני יודע שהם צמחו והתפתחו. בתהליך זה העבודה העיקרית שלי היא ללמוד להתחבר אליהם, להתחבר ולא ללמד. הלימוד קורה מתוך החיבור - כאשר אנו מצליחים ליצור בינינו חיבור רגשי-ידיע והרצון לדעת, לגלות, להבין ולחקור מגיחים באופן טבעי.

רונן לוי • אבא ל-2 בנות, בעל, פסיכותרפיסט גופני ונטורופת, תושב צוקים. מטפל מרצה ומנחה קבוצות להכשרת מטפלים בפסיכותרפיה גופנית התייחסותית וטראנס-פרסונאלית ב"מכללת רידמן". חבר בעמותת שהקימה את בית-חינוך במדבר (בית הספר האנתרופוסופי) ביישוב צוקים. בטור "נקודת מבט" מציג רעיונות וכיווני חשיבה הוליסטיים בנוגע לבריאות, יחסים בינאישיים, יחסי גוף-נפש, חינוך ותהליכי התפתחות.
ronenl@arava.co.il
www.ronen-arava.co.il

באופן התואם את גיל הלומד, מוצאת בתלמיד הסקרנות להבין תהליכים והקשרים גם באופן ליניארי, רציונלי, במטרה לאזן את הפעילות הרגשית שהייתה מודגשת עד כה. איזון תואם בין החלקים הרגשיים והקוגניטיביים במוח, לדידה של מלרוז, כזה שאינו

כאשר אני מזהה שתלמידיי מעזים לגעת בעולם ונותנים לעולם ולאנשים שסביבם לגעת בהם, להשפיע עליהם ולדעת להבחין מהי השפעה שמיטיבה איתם ומה השפעה שאינה מטיבה איתם, אני יודע שהם צמחו והתפתחו.

מציף או מדכא מדי בתיאוריות מחד גיסא ובחוויות מאידך גיסא הוא קריטי לתהליכי הלמידה. הסנכרון בין הרגש וההבנה הרציונלית חיוני ביותר בתהליך הלמידה וכמו בתוך ריקוד משלב בין חוויה והבנה. כאשר הרגש והמחשבה מונכחים כחוויה פעילה על ידי הלומד, תהליך הלמידה מתרחש, ולא זו בלבד אלא שגם תחושת האני שלו מתרחבת, ותהליך ההתפתחות האישית שלו מואץ.

בתהליכי לימוד, כמו בטיפול רגשי, פעולת העשייה היא משנית, היא תגובה ולא מקור. היכולת של המחנך והתלמיד, של המטפל והמטופל או של שני אנשים שמעוניינים לגדול בתוך קשר להיות במרחב של מפגש - שיש בו יצירה, משחק, התנסות רב חושית ושיתוף

כמו אתגר פסיכולוגי עצום, ולא תמיד הגיוני. אתגר זה אינו יכול להתאפשר ללא כיווץ, עיוות, הדחקה והתרחקות מהעצמי האמיתי השוכן בקרבם של התלמידים, ולא כל שכן מקטין את יכולות הלמידה שלהם.

פסיכולוגית המתמחה במדעי המוח ובחינוך ולדורף, ד"ר ריגלנה "רג" מלרוז, טוענת כי חינוך שלוקח בחשבון פרמטרים רגשיים, הבעתיים, גופניים באופן אימננטי מתהליך הלמידה (בייחוד עד גיל 14), מגדיל משמעותית את יכולת ההתפתחות והצמיחה של התלמיד מבחינה רגשית וקוגניטיבית, ולפיכך גם מאפשר למוחו להתפתח באופן בריא ומיטיב יותר. החלקים במוח שמופעלים בעת יצירה וחוויה רגשית, הם החלקים הלימביים והחלקים המצויים בצידו הימני של המוח. חלקים אלה מוזנים על ידי קשר, מפגש רגשי אותנטי, בקבוצה או בקשר בין-אישי, וכל הפעלה רגשית, חווייתית, אמנותית, הבעתית וגופנית מעשירה אותם. כאשר אזורים אלה במוח מופעלים

שאגב כך עובר מחומר יבש לחומר חי העובר דרך פעימת הרגש, החוויה והסקרנות האישית שלו

האני המרגיש

כאשר הרגש חי ונוכח בחוויית האני של התלמיד, התלמיד, התלמיד נוכח. מעניין לחשוב על סימון הנוכחות ביומן הנוכחות כסמל לרצון של המערכת שהתלמיד יהיה נוכח. השאלה היא כמה באמת הוא נוכח? כאשר הילד או האדם הבוגר נוכח, הלמידה הופכת מפעולה לתהליך, מעשייה למצב התהוות. בתהליך זה הלומד נחשף לחוויית "האני" אשר נמצא בקשר עם העולם שמחוזה לו, והוא יכול להרשות לעצמו לרצות להכניס חוויות משמעותיות חיצוניות לתוכו. מבחינה רגשית אין זה מובן מאליה להרגיש צורך במילוי מבחוץ. להרגיש צורך למישהו או למשהו עלול להפגיש אותנו עם חסך ועם חרדה, ובהעדר רגשות סביבתית לכך, הצורך והרגש יעברו עיוות, ייסגרו או יסערו. רגשות סביבתית לחוויית הרגש יכולה להגיע רק כאשר האחר (המחנך, המטפל, ההורה) יכולים להרשות לעצמם להרגיש בעצמם.

כאשר הלומד מרגיש שהוא צריך ורוצה את המחנך, והמחנך צריך ורוצה את הלומד נוצרת דיאלקטיקה המצמיחה שינוי וגדילה אצל שניהם. אולם לשם כך יש צורך לבסס מרחב בטוח שבו הלומד יכול להרשות לעצמו להרגיש שמשוה בו חסר, ושהוא מוכן לפנות בתוכו מקום למלאו מגורם חיצוני לו. ברור אפוא שכאשר הילד עמוס רגשית, כעוס, חרד, מבויש, משועמם, דואג או חסר שקט, ושאינו מרחב שבו הוא יכול לעבד ולפרוק רגשות אלה, באופן טבעי הפניית (מלשון פְּנוּי) שלו כלפי המחנך תהיה נמוכה ויכולות הלמידה שלו יקטנו.

הציפייה - במערכות לימוד שאינן מספקות מענה רגשי, שהילדים יעבדו לבדם את רגשותיהם, יתגברו עליהם מבלי לחלוק אותם, להביע אותם ולהבינם בתוך קשר והקשר רָחֵב - נראית

יצירה או התניית אהבים. מחד גיסא כל הפעולות הללו יכולות להיות פעולות טכניות ואוטומטיות, ומאידך גיסא הן יכולות להיות מרחב מפתיע, מרגש שיכול לאפשר לנו לגלות את עצמנו באמצעותו כל פעם מחדש. אלא שעל מנת להיכנס למרחב זה, אנו נדרשים להגיע במצב נפשי ותודעתי משוחרר ונוכח בו זמנית.

האני החושב

פרופ' ישעיהו ליבוביץ נהג לומר שהמוח עצמו אינו חושב, בעל המוח הוא זה שחושב, וגם זה רק לפעמים. רוצה לומר, שכדי שתהליך הלמידה יהיה משמעותי ואפקטיבי הלומד צריך להיות נוכח בו, ונוכחות היא חוויה. אחת הדרכים שלי להזמין את תלמידיי להיות נוכחים בשיעור הוא להתחיל את השיעור בכמה דקות של מדיטציית הנכחה. אני מזמין אותם להגיע, להיות בזמן ההווה, לנשום, להרגיש את הגוף ולבחון את הרגשות והמחשבות שמגיעים איתם לשיעור. לאחר שהנכחו והביעו את חווייתם בדרך כלשהי ניתן להמשיך גם

אני נזכר בדברים שאמר לי אחד המורים המשמעותיים שהיו לי, הוא אמר ש: "לימוד צריך להיות קודם כל חוויה". כלומר, חינוך ולמידה זה לא משהו שאנחנו עושים, אלא מרחב חווייתי שאנו נכנסים אליו.

לחומרים תיאורטיים, שנספגים ביתר קלות בליבותיהם.

גננות ומחנכות בבתי חינוך ולדורף (אנתרופוסופיים) מזמינות למרחב זה באופן דומה: הן שרות לילדים בזמן שהם משחקים ויוצרים, ובכך מרפדות להם את המרחב. הן מזמינות אותם להרגיש את תנועת המכחול והיד המניעה אותו כאשר הם מתנסים בכתיבה וציור. הן מגרות אותם להרגיש את הדמויות אותם הם מדמיינים בשעת סיפור. הנעת הגוף וחיבור למקצביו בעת שירה, ריקוד, דמיון או הפעלה אחרת מאפשרים לתלמיד להיות נוכח עם עצמו ופתוח יותר לקליטת החומר,

בעולם המערבי נהוג לחשוב על חינוך כעל פעולה שאותה עושה המחנך. המחנך מלמד כביכול את תלמידיו. הוא מעביר להם חומרים תיאורטיים, נושאי לימוד שונים בעלי מבנה וסדר, אותם תלמידינו מתבקשים להבין, להפנים וליישם. בעולמנו התחרותי וההישגי אנו רגילים למדוד הצלחה ויעילות על פי מבחן התוצאה של עשייה זו.

חינוך, כמו תחומים אחרים (טיפול נפשי למשל), נמדד על פי מידת ההצלחה של התלמיד בבחינות הגמר, בחינות מיצ"ב או על סמך עבודות שנועדו למדוד את בקיאותו בנושאים הנלמדים. אולם האם אכן חינוך, טיפול ושאר התחומים העוסקים בתהליכי צמיחה והתפתחות צריכים להימדד על סמך מדדים ליניאריים מקוטבים של הצלחה וכישלון? מה אפוא הופך תהליך למידה והתפתחות למשמעותי ואפקטיבי? והאם מבחן התוצאה הוא הממד החשוב ביותר להסקה על תהליכי למידה, הפנמה וגדילה?

כמורה ומרצה לסטודנטים אני מתמודד עם שאלות אלה חדשות לבקרים. כיצד תהליך הלימוד של תלמידיי יכול להיות עבורם משמעותי יותר, ללכת איתם, להישאר בתוכם כחומר חי, דינמי ולא כעקרונות, נתונים יבשים ותיאוריות שעליהם לשנן ולזכור. הדרך להתמודדות עם שאלות אלה מפתיעה אותי ומרגשת אותי בכל פעם מחדש. אני נזכר בדברים שאמר לי אחד המורים המשמעותיים שהיו לי, הוא אמר ש: "לימוד צריך להיות קודם כל חוויה". כלומר, חינוך ולמידה זה לא משהו שאנחנו עושים, אלא מרחב חווייתי שאנו נכנסים אליו. ממש כמו כל פעולה משמעותית אחרת דרכה אנו מגלמים את עצמנו, כגון: אכילה, דיבור,

פליטת פה

מדור מאת חנה'לה בלאו

צומת זה זכר או נקבה

קבענו עם חברים לצאת לצפות בפריחה היפהפייה באחד מהאתרים שבהם הפרחים בשיא פריחתם. "היכן ניפגש?" שאלתי.

"בצומת הגדולה שאחרי נתיבות..." נענית.

לא הייתה כל בעיה למצוא את הצומת וליהנות מן הפריחה, אלא שהמילה צומת מינה הדקדוקי הוא זכר. האות ת' שייכת לשורש המילה צ,מת והיא איננה סימן לנקבה כמו במילה מחברת (ששורשה הוא ח,ב,ר).

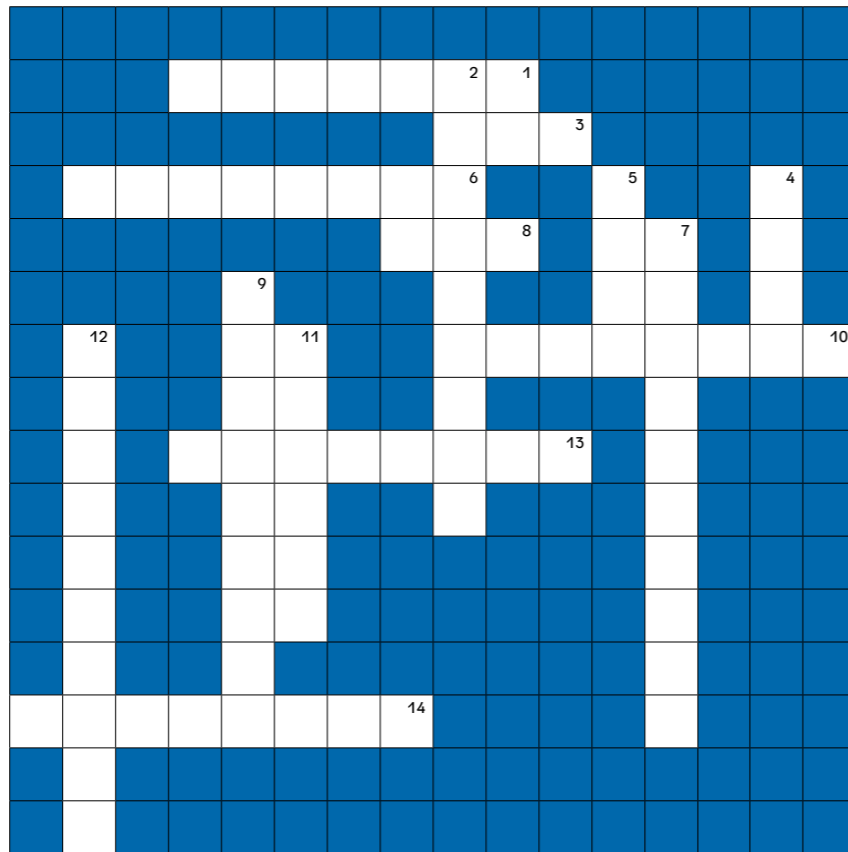
לכן הצומת אינה מרומזרת אלא **הצומת מרומזר**.

פגשנו את חברינו **בצומת הגדול** שאחרי העירייה נתיבות.

חנה'לה בלאו • חברת מושב עין יהב • מורה למוסיקה • מרצה ותיקה במכללה האקדמית לחינוך ע"ש קיי • יזמה, הקימה ועומדת בראש "תרשיש" בית-הספר לגמלאים במכללה • חובבת הלשון העברית • hblau@arava.co.il

תשבץ מיוחד לתושבי הערבה* מאת הגר הוגן

מאונך	מאוזן
2. שם הספר המספר את סיפורה של הערבה	1. מנהלת היחידה הסביבתית
4. "לקראת אביב 2" היה שמו של פסטיבל _____ שהתקיים במרץ	3. המילה צומת: זכר או נקבה?
5. ענף ספורט זה הפיק החודש אלוף ישראל חדש מעין יהב	6. מופיע עם רמי פורטיס בערבה בשבועות
7. חברי סיעה זו באו החודש לביקור בערבה	8. היכן נמצא מתחם הבילוי "צל תמרים"
9. שם הנושא של תערוכת אמני הערבה	10. פרח השנה בנגב לאחר שלא נראה 57 שנה!
11. גידול נפוץ בעין יהב בתקופת היאחזות הנח"ל	13. הלהקה שהופיעה באירוע יום העצמאות בספיר
12. באולימפיאדה זו זכו תלמידי בי"ס שיטים במקום הראשון	14. שמו של שר החקלאות הנוכחי

*התשובות נמצאות בין דפי העיתון ובאתר הערבה. פתרון התשבץ יפורסם באתר

ומהאף. ההפרשה מהאף יכולה לצרוב את האף והשפה העליונה. התעטשויות אלימות, יכול להיות גם אף סתום עם כאבי ראש. הרעה: בחדר חם ובערב. הטבה: באוויר הפתוח.

• **Arsenicum album** - הפרשה מיימית צורבת. אף סתום מטפטף, צד ימין סתום יותר. דגדוג תמידי באף הגורם להתעטשות, צמרמורות. הרעה: קור/אוויר קר. הטבה: חדר חם, משקאות חמים.

• **Euphrasia** - דלקת עיניים-מגדרת, שורפת. העיניים שורפות, כואבות, רגישות לאור, מצמוץ תמידי, הפרשה יבשה. מתעורר עם עיניים עצומות מההפרשה. התעטשויות רציפות, נזלת מיימית. הרעה: בוקר, רוח חמה, רוח כלכל. הטבה: לילה, שכיבה.

• **Sabadilla** - התעטשויות אלימות ומתישות. גירוד ודגדוג מתמיד בתוך האף. נזלת מיימית מרובה. אף סתום. הפרשה צורבת המאדימה את העיניים. כל התעטשות מייצרת דמעות. הרעה: אוויר פתוח, קור, אבקת פרחים. הטבה: חום, משקאות חמים.

רותם ג'קסון • הומאופתית קלאסית ומאמנת אישית לאורח חיים בריא
jacksonr@bezeqint.net
052-3445704
www.jackson-homeopathy.com

וכאשר ידוע המקור לתגובה האלרגית רצוי להימנע ככל שניתן ולא להיחשף לאותו מקור.

בשלב שני יש להיפטר מקרדית אבק הבית, עובש ופטטריות למיניהן, במהירות האפשרית.

בשלב השלישי יש לדאוג לחיזוק מערכת החיסון הכללית כך שתגובתה בפני הפולשים הזרים תהיה אמידה יותר.

נטורופתיה

• ויטמין C - לפחות 1000-2000 מ"ג של כדורי ויטמין C בכל יום.

• ויטמין B5 (חומצה פאנטוטאנית)- יתכן שאלרגיה קבועה נגרמת בשל חוסר בחומצה זו השייכת לקומפלקס הויטמינים B. ניתן למצוא אותה בכמות מרוכזת במזונות: שמרי בירה, כבד בקר, ביצים, אבוקדו, בשר בקר ועוף.

• ויטמין D - ידוע כמחזק מערכת חיסון גם לילדים וגם למבוגרים.

• פרופוליס/ פולן דבורים (להיזהר מרגישות).

• דבש וקינמון- מדענים גילו שדבש מכיל מספר ויטמינים וברזל בכמות גדולה. שימוש קבוע מחזק את כדוריות הדם הלבנות שנלחמות בחיידקים ובמחלות וירליות.

• שום- האנטיביוטיקה של הטבע. יעיל גם במצבים של נזלת כרונית, הצטננות, ואסטמה.

• תמצית זרעי אשכוליות- נלחמת בוירוסים, חיידקים, פטריות ואלרגנים.

הומאופתיה

• **Allium cepa** - הרמדי הנפוצה ביותר לטיפול בקדחת השחת.

• הפרשה מיימית-שופעת מהעיניים

יחד עם פריחת האביב, מפוארת ככל שתהיה, כך פורח לו גם גופנו...

האוויר מתמלא באובך ואבק, אבקנים מתפזרים לכל עבר, פרחים חדשים פורחים בסביבתנו, וגם אנחנו, מבוגרים וילדים כאחד, מגיבים כמו כל יצור חי אחר בטבע לשינויים של תקופות המעבר. קדחת השחת (hey fever) היא התופעה האלרגית הנפוצה ביותר בתקופה זו והאלרגנים השכיחים ביותר הגורמים לה הם אבק הבית ואבקת פריחה. חלקי הגוף המושפעים במידה הגדולה ביותר לשאיפת האבק או אבקת הפריחה הם העיניים, האף, הסינוסים ודרכי הנשימה העליונות.

מחקרים רבים מוכיחים כי להומיאופתיה יש השפעה מיטיבה עם תופעת האלרגיה העונתית. ההומיאופתיה אינה משתמשת בחומרים כימיים, אלא בתמציות מדוללות מאד של חומרים טבעיים (צמחים ומינרלים) ובכך מתערבת בפעילות של המערכת החיסונית ומתקנת את פעילותה.

כאשר האלרגיה היא אקוטית וחד פעמית אפשר להיעזר בתרופות ההומיאופתיות הבאות בעילות רבה. אולם אם האלרגיה חוזרת על עצמה מידי שנה או לאורך השנה, רצוי לפנות לאבחון אצל הומיאופת מוסמך, להתאמת תרופה אישית.

הצעד הראשון להתמודדות עם האלרגיה מתייחס למניעה וטיפול בסביבת המגורים שלנו. כמובן שאם

